

Datum
2025-04-24Diarienummer
Af-2025/0027 2964Ert diarienummer
Ju2025/00667Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Arbetsförmedlingens remissvar: Promemoria med kompletterande förslag till SOU 2025:1 – Självförsörjning som krav för svenskt medborgarskap

Förslagen i promemorian rör främst migrations- och integrationspolitiska frågor. Arbetsförmedlingen tar inte ställning till dessa aspekter, utan lämnar synpunkter utifrån hur förslagen kan anses påverka arbetsmarknadens funktionssätt samt utifrån behovet av tydlighet i regleringen på det aktuella området.

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen tillstyrker konstruktionen på promemorians förslag om försörjningskrav. Konstruktionen av försörjningskravet som föreslås i promemorian bedöms vara enklare och tydligare än den som föreslogs i utredningen 2025:1. Vad avser den föreslagna nivån väljer Arbetsförmedlingen att inte ta ställning.

Arbetsförmedlingen noterar att forskning och utvärderingar visar att subventionerade anställningar i många fall bidrar till en varaktig etablering på arbetsmarknaden, särskilt för nyanlända och kvinnor. Samtidigt konstaterar myndigheten att inkomster från sådana anställningar är helt eller delvis skattefinansierade. Ur ett integrationsperspektiv finns det således argument för att inkludera inkomster från sådana anställningar vid beräkning av årsinkomsten för försörjningskravet, medan det ur ett strikt försörjningsperspektiv finns argument för att inte göra det. Mot denna bakgrund väljer Arbetsförmedlingen att inte ta ställning i frågan.

Oavsett ställningstagande i ovanstående fråga anser Arbetsförmedlingen att det finns behov av att tydliggöra om inkomster från subventionerade anställningar riktade till personer med funktionsnedsättning ska jämföras med lön.

Datum
2025-04-24Diarienummer
Af-2025/0027 2964

Arbetsförmedlingen delar inte bedömningen att ersättning vid arbetslöshetsförsäkring inte ska kunna jämföras med lön. Inkomst från arbetslöshetsersättning är en försäkringsersättning som grundar sig på inkomst från arbete, kräver aktivt arbetssökande och innehåller incitament för återinträde i arbete. Ersättning i form av aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning till personer som inte har rätt till arbetslöshetsersättning bör dock inte jämföras med lön.

Arbetsförmedlingens synpunkter

Arbetsförmedlingen tillstyrker konstruktionen på promemorians förslag om försörjningskrav. Konstruktionen av försörjningskravet som föreslås i promemorian är enklare och tydligare än den som föreslås i utredningen. Arbetsförmedlingen bedömer att den höjda inkomstnivån för försörjningskravet kan bidra till att uppmuntra till arbete och geografisk rörlighet för att få arbete. Samtidigt delar myndigheten bedömningen att en risk med att den högre inkomstnivån och de högre ställda kraven om självförsörjning kan innebära att fler personer hamnar i utanförskap, och att detta i högre utsträckning riskerar att drabba kvinnor. Mot denna bakgrund väljer Arbetsförmedlingen att inte ta ställning till förslaget.

En av Arbetsförmedlingens centrala uppgifter är att genom subventionerade anställningar sänka trösklarna till arbetsmarknaden för grupper som har svårt att få arbete. Forskning och utvärderingar visar att subventionerade anställningar i många fall bidrar till en varaktig etablering på arbetsmarknaden, särskilt för nyanlända och kvinnor. Mot denna bakgrund tillstyrkte Arbetsförmedlingen i remissvaret avseende SOU 2025:1 förslaget att jämföra inkomst av subventionerade anställningar med lön.

De subventionerade anställningar som omnämns i promemorian är olika till sin utformning och karaktär. Dessa anställningar klassas - med undantag för introduktionsjobb - inom välfärdssystemet som reguljära arbeten med rätt till ersättningar såsom arbetslöshetsförsäkring, föräldrapenning, sjukförsäkring och pension. Det som är gemensamt för dem - och för stöd vid start av näringsverksamhet - är dock att de utgör tillfälliga stödinsatser snarare än permanenta lösningar. Personer i dessa insatser har ännu inte fullt ut integrerats i den reguljära arbetsmarknaden och är fortsatt i behov av stöd; deras inkomst är i viss utsträckning fortfarande skattefinansierad. De kan således inte ses som självförsörjande i den mening som nu lyfts fram i promemorian. Det finns således argument både för att inkludera inkomster från sådana anställningar vid beräkning av årsinkomsten för försörjningskravet, och argument för att inte göra det. Mot denna bakgrund väljer Arbetsförmedlingen att inte ta ställning i frågan. .

Datum
2025-04-24Diarienummer
Af-2025/0027 2964

En typ av subventionerade anställningar som inte omnämns i promemorian är de som riktas till personer med en funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga. I SOU 2025:01 förslags att inkomster från sådana anställningar ska räknas med i underlaget för beräkning av årsinkomsten för försörjningskravet. Eftersom dessa anställningar har en viktig roll inom funktionshinderpolitiken, samt ofta är mer varaktiga än övriga subventionerade anställningar, är det viktigt att utreda och tydligt reglera hur de ska behandlas vid beräkningen av försörjningskravet.

Arbetsförmedlingen delar inte bedömningen att ersättning från arbetslöshetsförsäkring inte ska jämföras med lön. Inkomst från arbetslöshetsersättning är en försäkringsersättning som grundar sig på inkomst från arbete. Försäkringen bygger på ett inkomstvillkor, kräver aktivt arbetssökande och innehåller incitament för återinträde i arbete. Den fungerar därför inte som en passiv försörjningskälla, utan snarare som en bro mellan anställningar. Om en person med rätt till arbetslöshetsersättning deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program, utgår i stället aktivitetsstöd. För att inte minska incitamenten för dessa personer att delta i arbetsmarknadsinsatser, bör aktivitetsstöd i detta fall även kunna räknas som lön. Arbetsförmedlingen delar dock bedömningen att ersättning till personer som inte har rätt till arbetslöshetsersättning i form av aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning inte är att jämföras med lön.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Maria Hemström Hemmingsson

Joanna Román

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Maria Hemström Hemmingsson. Ärendet har föredragits av kvalificerad handläggare Joanna Román, ledningsstaben.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningsdirektören Eva Samakovlis, enhetschef Elin Bergkvist samt kvalificerade handläggarna Andreas Mångs och Jenny Tägtström deltagit.

Beslutet fastställs digitalt i diariet och saknar därför namnunderskrifter.

Ärendet har behandlats på gd-föredragning den 15 april 2025.